

Ralph Erskine

De hoorders van het Evangelie hebben in de slechtste tijden

een vaste grond voor het geloof en de hoop

(1^e preek)

Romeinen 4 vs 18 - Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft.

Er is altijd behoefte aan geloof, aan een sterk geloof, voornamelijk in dagen van beproevingen en moeiten. Zoals u in dit hoofdstuk, voornamelijk in het verband kunt zien, had de patriarch Abraham zo'n geloof. Zijn geloof wordt hier geprezen. Ons wordt in het bijzonder vermeld in Wie hij geloofde en hoe hij geloofde.

1. Wij zien in het voorgaande vers in Wie hij geloofde, namelijk in God, Die de doden levendmaakt en roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren. Er was voor Abraham grote moeilijkheid aan verbonden, om te geloven wat God hem beloofd had namelijk, dat hem en Sara, op hun oude dag, nog een zoon, een Izak zou worden geschonken. Doch zijn geloof zag op tot God, Die het beloofd had, als een God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren. En waarlijk, dat is de bekwaamheid en het beleid van het geloof, dat het zich aan datgene in God vastklemmt, wat gepast is voor de bijzondere moeilijkheid waarin de ziel verkeert. Gelijk ons vermeld wordt in Wie hij geloofde, zo is ons ook beschreven hoe hij geloofde, in het bijzonder in onze tekst en ook in de volgende verzen. O! Hoe geloofde hij? Wel, hij geloofde tegen hoop op hoop; hij twijfelde niet aan de belofte Gods, maar hij was sterk in het geloof, ten volle verzekerd zijnde, dat God machtig was te doen, hetgeen Hij beloofd had.
2. Wij hebben hierin de voorgelezen woorden een opgave van de wijze van zijn geloof: "hij geloofde tegen hoop op hoop", en zo werd hij een vader van vele volken. de vader der gelovigen, zoals hij wordt genoemd, evenals gelijk sommigen menen, Eva de moeder aller gelovigen, de moeder aller levenden wordt genoemd, omdat zij de moeder was van allen, die in Jezus Christus geloven.

Maar ik ga voort om onze tekst te beschouwen. Ik behoef die niet te verdelen, want hij ligt reeds verdeeld voor mij; ja ik zou kunnen zeggen: hij is tegen zichzelf verdeeld. Hier is hoop tegen hoop: hier is een natuurlijke hoop tegen een geestelijke hoop: "welke tegen hoop op hoop geloofd heeft." Abraham had in de toestand waarin hij verkeerde niets, dat, zover zijn gewaarwording of de vleselijke rede strekte, zijn hoop kon ondersteunen, dat hij een zoon zou hebben, of dat de belofte vervuld zou worden; alle dingen schenen dat tegen te spreken. Doch, "hij geloofde tegen hoop op hoop." Vrienden, er is in de godsdienst een juist ogenblik, dat wij moeten weten en verstaan; hier is hoop, en het schijnt als aan de rand van de wanhoop te zijn, wanneer er niets dan grond van wanhoop te zien is, tegen hoop op hoop te geloven.

Om de woorden verder te verstaan, kunnen wij de volgende twee of drie dingen aangaande de patriarch Abraham aanmerken.

1. Ik merk op, dat Abraham het Evangelie had gehoord, het Evangelie was hem gepredikt: (Gal. 3:8) "En de Schrift tevoren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volkeren gezegend worden." Uit u zal een Izak voortkomen, en uit hem zal de Messias voortkomen, en zo zullen in u al de volken van de aarde gezegend worden.
2. Ik merk op, dat Abraham het Evangelie niet alleen gehoord, maar het ook geloofd heeft: (Rom. 4:3) "Abraham geloofde God en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid." Hij was een gelovige, en een sterkgelovige.
3. Ik merk op, dat er tussen de tijd, dat de belofte aan Abraham gedaan werd, en de tijd van haar vervulling een aanzienlijke tijd verliep en vele moeilijkheden tussenbeide kwamen. Zo lezen wij hier in de volgende verzen, dat Abrahams lichaam reeds verstorven was; en ook dat de moeder in Sara verstorven was.
4. Ik merk op, dat die grote zwarigheden, die in de weg lagen, gelegenheid gaven om de sterkte van Abrahams geloof te ontdekken, dat hij aan de belofte Gods niet getwijfeld heeft door ongelof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. Wij zien dit ook, nadat de belofte, dat hij een Izak zou hebben, aan hem vervuld was, in dat voorbeeld, dat ons in Hebr. 11:17, 18 en 19 wordt beschreven, waar wij een kort verslag hebben, hoe Abraham door het geloof zijn Izak offerde: "Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak opgeofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd, (tot dewelke gezegd was, in Izak zal u het Zaad geroemd worden) overleggende, dat God machtig was hem ook uit de doden te verwekken; waaruit hij hem ook bij gelijkenis weder gekregen heeft." Hoe heeft Abraham hem bij gelijkenis uit de doden wedergekregen? Hij kreeg hem weder, ten opzichte daarvan, dat hij hem als de belofte van God had gekregen; hij kreeg hem weder uit de doden, in zoverre, dat hij hem door middel van zijn verstorven lichaam en de verstorven baarmoeder van Sara had ontvangen uit de handen van die God, Die de doden levendmaakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren, en zo "geloofde hij tegen hoop op hoop."

De leer, die vanzelf uit de woorden tevoorschijn komt is de volgende:

Dat er voor diegenen, die het Evangelie van een belovende God in Christus horen, een vaste grond voor het geloof en de hoop is, in de meest hopeloze en wanhopend schijnende toestanden.

In het spreken over dit voorstel zal ik, met Gods hulp, de vier volgende dingen verhandelen:

- I. Ik zal de leer in een paar opmerkingen toelichten.
- II. Ik zal de natuur onderzoeken van dit geloof en deze hoop, waarvan hier gesproken wordt.
- III. Ik zal enige van die hopeloze en wanhopend schijnende gevallen vermelden, die kunnen plaatsgrijpen, en dat nochtans een vaste grond voor geloof en hoop overblijft.
- IV. Ik zal onderzoeken welke grond voor het geloof en de hoop er is in de meest hopeloze en wanhopend schijnende gevallen. En dan tenslotte
- V. Enkele gevolgtrekkingen afleiden ter toepassing.

I. Ik zal trachten de leer in een paar opmerkingen toe te lichten en duidelijk te maken.

1. Ik merk op, dat hoewel zij, die tegen hoop op hoop geloven, allen ware gelovigen zijn, er nochtans voor al Gods volk een vaste grond voor geloof en hoop is. Er is grond voor geloof en hoop in het eeuwig Evangelie; het Evangelie opent een deur van hoop, het maakt ons Christus bekend en stelt ons Hem voor, Die de hoofdsom is van al de beloften en van de daaruit

voortvloeiende zegeningen. Zondaren worden geroepen tot deze Jezus te gaan en in Hem te geloven; het is Gods gebod, dat wij dit doen.

2. Ik merk op, dat hoewel de bedoeling van het Evangelie vele roepingen, nodigingen en beloften bevat, ik nochtans de beloften beschouw als het sieraad van die bedeling. De belofte wordt dan ook in de hiervoor gemelde tekst het Evangelie genoemd: "de Schrift heeft tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd." Wat is het Evangelie? "In u zullen al de volkeren gezegend worden." De beloften en de openbaring van de genade zijn het eigenlijke voorwerp van het geloof, en gelijk het geloof de belofte gelooft, zo verwacht de hoop de eerstelingen daarvan.

3. Ik merk op, dat de beloften van het verbond berekend zijn voor de onderscheiden gevallen en toestanden van zondaren, die het Evangelie horen. Hierom zijn er beloften van bekering, beloften van een nieuw hart en een nieuwe geest, ja, er zijn beloften van de zaligheid en van de middelen daartoe, zowel als van het einde: "Ik zal een eeuwig verbond met hen maken. dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun wel doe, en Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." De beloften worden in het Evangelie volstrekt en onbepaald uitgedeeld aan arme zondaren. Wel zijn er enkele, die in een voorwaardelijke vorm gesteld zijn, alsof zulke en zulke zegeningen op zulke en zulke voorwaarden te verwachten zijn, doch alle voorwaardelijke beloften zijn, zoals vele godgeleerden het uitdrukken, wezenlijk volstrekt. Wat toch in het een deel van het Evangelie in een voorwaardelijke vorm wordt uitgedrukt, wordt in een ander deel daarvan volstrekt beloofd.

Deze volstrekte beloften nu beantwoorden aan de noden van de ontwaakte zondaar, wanneer hij bevindt, dat alles wat hij nodig heeft beloofd is, en in de handen van de Belover, namelijk van God, is Deze beloften worden in het Evangelie volstrekt uitgedeeld, opdat de zondaren zullen zien, dat hun zaligheid uit genade is: dat de belofte uit genade is; dat het genade is de belofte aan te nemen, en opdat zij zullen zien, dat alle dingen, die in betrekking staan tot de grote zaligheid, uit genade zijn.

4. Ik merk op, dat niet de voorzienigheid Gods, maar de belofte Gods de regel is van het geloof. Velen twifelen aan de belofte door ongelooft, omdat zij in deze zaak mistasten, en hun geloof en ongelooft regelen naar het uitzicht van de voorzienigheid Gods. Lijkt de voorzienigheid gunstig, dan menen zij, dat zij mogen geloven, doch toont zij een gefronst gelaat, wanneer de voorzienigheid de belofte schijnt tegen te spreken, dan roepen zij uit: "O! Wie zou ze kunnen geloven?" Doch, vrienden, wij moeten de voorzienigheden van God bezien, als in de hand van Christus zijnde, en wij moeten op de beloften van God zien, als in het hart van Christus zijnde. Ik zeg, de teugels van de voorzienigheid zijn in Zijn handen en Hij bestuurt die zodanig, als het Zijn oneindige wijsheid behaagt. Doch de beloften, die zijn in Zijn hart; zij zijn de uitdrukking van de liefde van Zijn hart en van Zijn welbehagen in arme zondaren. Daarom behoren wij te geloven, dat Hij nooit zal dulden, dat Zijn voorzienigheden Zijn beloften leugenachtig maken, hoe wij het ook door onze ongelovige harten uitrekenen. O! vrienden, wij kunnen de voorzienigheden Gods niet verstaan, of hun verborgen gangen naspeuren: doch als wij een rechte bevatting van God willen hebben, dan moeten wij in Zijn hart zien. Waar zullen wij het hart Gods zien? Wel, naar welke zijde Hij Zijn hand ook wendt, Zijn belofte is in Zijn hart, en Zijn hart is in de belofte. Nooit zal Hij Zijn hand tegen Zijn hart in laten werken; neen, Hij zal er voor zorgen, dat in het einde alle voorzienigheden met de beloften samenwerken: "Alle dingen zullen medewerken ten goede, dengenen, die God liefhebben." Wij moeten op de belofte Gods vertrouwen, hoe zich ook de voorzienigheid vertoont, en zo in een belovend God geloven en in Zijn Woord berusten; dat is de weg om te ervaren, dat al Zijn voorzienigheden in het einde aan ons doel beantwoorden. De Heere toch acht het dikwijls nuttig en nodig Zijn

raad uit te voeren door schijnbaar tegenstrijdige voorzienigheden. Hij kiest die soevereine wegen, en toont de majesteit van Zijn genade in over bergen van moeilijkheden en onmogelijkheden heen te komen, en zo te tonen, dat Hij werkt overeenkomstig hetgeen Hij is. Doch wij moeten de vervulling van Zijn belofte aan Hem overlaten en op Zijn Woord vertrouwen, en geloven tegen hoop op hoop.

5. Ik merk op, dat deze weg van geloven tegen hoop op hoop in de Schrift, behalve door Abraham, nog door vele andere voorbeelden is aangetoond. Wij hebben het voorbeeld van Job, die zeide: (Job 13:15) "Ziet zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" Ook het voorbeeld van David, zeggende: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen." Dan hebben wij een overeenkomstig geval in David: (2 Sam. 23:5) "Hoewel mijn huis also niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is." Wij hebben ook een voorbeeld in Habakuk: (Hoofdst. 3:17) "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal: dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijs voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stalling wezen zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils." Het is ook te zien in die merkwaardige vrouw van Kanaän, die in weerwil van alle ontmoedigingen, die in haar weg stonden, toch tegen hoop op hoop geloofde. Doch, laat ons voortgaan tot het

IIe. Voorgestelde punt, namelijk, over dit geloof en deze hoop te spreken. Hier zal ik,

1. Onderzoeken wat het geloof is;
 2. Wat de hoop is;
 3. Hoe deze twee genaden overeenstemmen: en
 4. Waarin zij verschillen.
- Over elk van deze zaken een kort woord.

1. Ik zal eerst een enkel woord spreken over wat het geloof is, zoals het betrekking heeft op het onderwerp, de beloften. Het is een hartelijke berusting in de beloften Gods, het is een goddelijke, hartelijke toestemming van het goddelijk getuigenis van God, in kracht zeggende met de apostel: (1 Tim. 1:15) "Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." Deze hartelijke toestemming sluit een goedkeuring in van de weg van de zaligheid, en de wijze van zaligmaken, door Jezus Christus, als een weg, die zowel strekt tot eer en heerlijkheid van al de goddelijke eigenschappen, als om ons eeuwig leven en onze eeuwige zaligheid zeker te maken. Het sluit niet alleen in, dat men die weg goedkeurt, maar ook een bijzondere toe-eigening van de belofte voor zichzelf. Het geloof, vrienden, is, zoals het in onze Kleine Catechismus wordt beschreven, dat de ziel zegt: "Ik kies Christus en betrouw mijn zaligheid alleen aan Hem toe; Hij wordt mij in het Evangelie aan, geboden, en ik kies Hem en betrouw ter zaligheid alleen op Hem, zoals Hij mij aangeboden en mij beloofd is." Hieruit, vrienden, moet u opmerken, dat het laatste deel van de zin, hoewel dat het laatste gemeld wordt, nochtans eerst plaats grijpt: de berusting van de ziel in de belofte in een dag van Gods heirkraft. De arme ziel zegt: Christus wordt in het Evangelie in de belofte aan velen aangeboden, en hier is een belofte voor mij; hier is een Zaligmaker voor mij; hier is wijsheid voor mij, die een dwaas ben; hier is een gerechtigheid voor mij, die schuldig ben, hier is heiligmaking voor mij, die besmet ben; hier is verlossing voor mij, die ellendig ben. O! Hier is een hulp, die gepast is voor mij; hier is een belofte voor mij; ik zie, dat Christus daarin aan mij wordt aangeboden, en hierop kies ik Hem. Het is juist als een huwelijksverbond: voordat de bruid zich aan de man geeft, is zij overtuigd, dat hij haar zijn liefde heeft geschonken en zich aan haar verbindt, en daarop kiest zij hem. Noemt het zoals u wilt, verzekering of overreding; de

ziel zegt: "Christus biedt Zich hier aan mij aan, om mij tot een Hoofd te zien: om een Man voor mij te zijn; om alles voor mij te zijn; wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing, voor mij. Ik zie, dat Hij Zichzelf aan mij aanbiedt; zo kies ik Hem dan, en betrouw op Hem alleen, zoals Hij aan mij wordt aangeboden, om de Mijne te zijn. Er is een hartelijke instemming, die aan de toestemming of het aannemen van Christus voorafgaat.

2. Ik zal nu onderzoeken wat de hoop is. De hoop is een andere genade van de Geest Gods, waardoor de ziel een gelovige verwachting heeft van de goede dingen, die in de belofte vervat zijn. Ik noem het een gelovige verwachting, omdat er geen hoop is zonder geloof. Velen zeggen, dat zij op God hopen, doch die is vals, als zij nooit in God geloofden; zij die nooit een waar geloof hadden, hebben nooit een ware hoop gehad. De hoop is een gelovige verwachting; de gelovige verwacht iets goeds, want iets kwaad kan nooit het voorwerp van de hoop zijn. Het zijn dus de goede dingen, welke het verbond van de belofte bevat, die het voorwerp van de hoop zijn. Vrienden, er was een belofte van het leven aan Adam gedaan op zijn doen, en op zijn volmaakte gehoorzaamheid zou hij dat beloofde leven gekregen hebben. Doch nu bleef hij in gebreke in de voorwaarde, zo was er door dat verbond geen leven, noch hoop, voor hem. Doch er is een ander verbond, een verbond der belofte in Christus Jezus. Door dat verbond mogen wij op alle dingen hopen, omdat de voorwaarde vervuld is, door de gehoorzaamheid en de voldoening van Christus Jezus. Hij heeft de schuld betaald, die wij schuldig waren, en dat niet alleen, maar de straf, die wij ons op de hals gehaald hebben, is door Hem gedragen, en zo komt daar dit kanaal een nieuwe hoop tot ons over; er is geen andere grond, waarop wij de hoop van het eeuwige leven kunnen hebben. Dit is de hoop, waarvan hier gesproken wordt; het is geen hoop krachtens het oude, maar krachtens een nieuw verbond. Velen hebben niets dan een hoop volgens het oude verbond, hopende, dat, als zij doen wat zij kunnen, God dan ook voor hen zal doen, wat Hij kan. O mens! Wat voor een hoop is dit! Het is niets anders dan een oude verbonds hoop. Maar deze hoop is de hoop van het Evangelie, het is een nieuwe verbonds hoop. De hoop daar wij over spreken, is een hoop, die gegrond is op de gehoorzaamheid en voldoening van Jezus Christus, en op Zijn belofte. Het is een nieuwe hoop en een heilige hoop. Men kan de hoop van het oude verbond hebben en nochtans dood blijven in zijn zonden. Die oude hoop doet nooit iemand leven. Doch deze nieuwe en levende hoop verlevendigt de ziel om de weg van Gods geboden te lopen, in de hoop van die rust, die overblijft voor het volk van God. O vrienden! Deze hoop doet hem levendig verlangen, om altoos met de Heere te wezen, Hem gelijk te zijn, en Hem te zien gelijk Hij is. Zij verlevendigt de begeerte om gereinigd te worden: "Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is." O! Die maakt zijn verlangen levendig, om de Heere meer en meer gelijk te zijn. Deze hoop is een vaste, vaststellende hoop, zij is het anker van de ziel. Hij, die de oude hoop heeft, staat nooit vast; hij wordt bewogen als de baren van de zee, die in het geheel geen grondslag hebben. Een waar kind van God kan ook op en neer bewogen worden, maar niet als een golf van de zee, doch als een schip, dat voor anker ligt; de wind mag hem heen en weer slingeren, maar zijn anker ligt vast binnen het voorhangsel.

3. In de derde plaats zouden wij aanwijzen hoe het geloof en de hoop overeenkomen.

- (1) Het geloof en de hoop komen overeen als zuster genaden, zij zijn als tweelingen tegelijk geboren, samen geteeld en samen grootgebracht.
- (2) Zij komen overeen in het middel waardoor zij ontstaan; het Woord is beider oorzaak. Gelijk het geloof is uit het gehoor, zo ontstaat ook de hoop uit het gehoor; door het horen van de opstanding van Christus worden wij wedergeboren tot een levende hoop (1 Petrus 1:3).
- (3) Zij komen ook overeen in hun werkende oorzaak: Gelijk God het anker van het geloof is, zo is Hij het, Die de hoop werkt, daarom wordt Hij de God van de hoop genaamd. (4) Geloof en hoop komen overeen in hun nuttigheid: Gelijk de gelovige door het geloof leeft, zo ook

leeft hij door de hoop; gelijk er een geloofsvertrouwen is, zo is er ook een vertrouwen van de hoop. Doch,

4. De hoofdvraag is, waarin geloof en hoop verschillen.

- (1) Het geloof en de hoop verschillen in orde: het geloof is in orde voor de hoop; het geloof in de belofte gaat voor de hoop; eerst geloven wij de belofte, voordat wij kunnen hopen, dat de belofte aan ons zal vervuld worden.
- (2) Zij verschillen in hun werk; het is het werk van het geloof te geloven, doch het is het werk van de hoop, te verwachten wat wij geloven. Het werk van het geloof is te besturen, door de weg te wijzen, maar het is het werk van de hoop iemand op de weg aan te zetten en te bemoedigen.
- (3) Zij verschillen in hun onderwerp: het onderwerp, daar het geloof zetelt is eigenlijk in het verstand, maar het onderwerp van de hoop is de wil. Hoewel de wil in het geloven voorgaat, nochtans is het eigenlijke onderwerp van het geloof in het verstand. Indien dit werd overwogen zouden wij meer zien hoe het geloof verschilt van de werken, hoe het 't tegengestelde is van de werken, en dat wij niet uit de werken worden gerechtvaardigd, maar uit hetgeen God gedaan heeft en zal doen door Jezus Christus.
- (4) Geloof en hoop verschillen in hun voorwerp: het voorwerp van het geloof is eigenlijk de belofte, maar het voorwerp van de hoop is het goede, dat beloofd wordt; het voorwerp van het geloof is de waarheid van de belofte, doch het voorwerp van de hoop is het goed van de belofte, datgene wat het geloof verwacht waarheid te zullen zijn; of, de belofte is als een bode van een koning, die aan een vriend van de koning komt zeggen, hij op komst is. Die man ontvangt de bode, en dat dan gaat hij uit de vorst tegemoet. Zo is de belofte de bode, die meedeelt, dat de Koning van de heerlijkheid zal komen; het geloof ontvangt de bode, en de hoop gaat uit de Koning te gemoed, en wacht met lijdzaamheid op de vervulling van de belofte. Op hetgeen een mens gelooft zal hij met lijdzaamheid wachten. In één woord, wat het verschil in het voorwerp aangaat, het voorwerp van het geloof is niet alleen datgene, dat nog in de toekomst ligt, maar de dingen, die voorbij, tegenwoordig en toekomstig zijn; doch het voorwerp van de hoop is alleen datgene, dat nog komen moet. In één woord, het geloof ziet op de belofte als op het ei; doch de hoop ziet uit, dat het ei mag worden uitbroed. Zo hebben wij enige verschillen gezien, die er zijn tussen geloof en hoop.

III. Ons derde punt was enige van die hopeloze en wanhopend schijnende toestanden na te gaan, die kunnen plaatsgrijpen, en dat nochtans een vaste grond voor geloof en hoop overblijft. Het is onmogelijk die allen te vermelden, ik zal er dan ook slechts een paar noemen.

1. Een zaak, waarvan het ongeloof gebruik maakt, en dat de toestand hopeloos en als wanhopend maakt, is, dat wij, aangezien het voorwerp van het geloof niet te zien is, geroepen worden te geloven, wat wij niet kunnen zien. Het is een zekere waarheid, dat, wanneer de uiterlijke omstandigheden iemands geloof niet begunstigen, hij dan meent, dat er niets te hopen is: doch, vrienden, als u het gezicht of het gevoel de grond van uw geloof maakt, dan zult u nooit geloven, noch hopen. De grondslagen van geloof en hoop zijn onzienlijke dingen; wij kunnen alleen verdragen als ziende Hem, Die onzienlijk is: (2 Kor. 4:13) "Omdat wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet."

Een ander hopeloos en wanhopend geval is ten opzichte van de tegenstrijdigheid, die het geloven van de belofte in de weg staat. Er zijn niet alleen uitwendige omstandigheden, die het ongeloof begunstigen, maar er zijn vele dingen, die in strijd zijn met de belofte. Zo was het hier in het geval van Abraham. Gelijk er niet de minste schijn was, dat Abraham en Sara een zoon zouden hebben, zo was er veel, dat op het tegendeel wees; er was voor verstand en rede niets te zien dan dat hun lichamen verstorven waren; zijn geloof moest daar doorheen zien. Doch, hij

zag op God, als een God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren. Dit is menigmaal het geval met de arme ziel, ten opzichte van het geloven van de belofte. O, hoe moeilijk is het, de beloften te geloven! "Mij dunkt." zegt de arme ziel, dat zij tegen mij zijn; ik heb getracht de beloften te geloven, maar ik ervaar juist het tegenovergestelde van hetgeen ik geloofd heb. Ik heb geloofd, dat er een belofte van reinheid voor mij was, en in plaats daarvan bevind ik, dat onreinheid en niets dan onreinheid in mij woelt. Ik heb een belofte van vrijheid geloofd, en ik ervaar dienstbaarheid in plaats van vrijheid. Er was een belofte van schoonheid, doch in plaats daarvan bemerk ik slechts zwarteheid. Mij was een belofte van het leven gedaan, doch ik vind de dood in mij in plaats van het leven." Wel dan, wat moet u doen? Waarlijk, daar is niets te doen, dan tegen hoop op hoop te geloven, in weerwil van de dingen, die de belofte tegenspreken, en er recht mee in strijd schijnen te zijn.

3. Een andere zaak waarvan het ongeloof gebruik maakt, en dat de toestand hopeloos en als wanhopend maakt, is de tijd, die verloopt tussen de belofte en haar vervulling. Het kan zijn, dat de ziel de belofte heeft aangegrepen, doch het schijnt, dat de belofte niet vervuld zal worden; misschien zijn er enigen hier, die lang geleden een belofte hebben gekregen, en die er al twintig of dertig jaren op hebben mogen hopen, doch de vervulling is nog altijd achtergebleven; terwijl er sommigen zijn, die niet kunnen zien, dat zij ooit vervuld zijn. O, zegt de arme ziel: ik zie niet, dat hetgeen ik verwacht heb vervuld is; ik vind die gemeenschap met God, of die gelijkvormigheid met Christus niet, die ik verwachtte; en het ongeloof maakt daarvan gebruik. O het duurt zo lang! O wanneer zal Hij komen! Doch, o vrienden, wacht u, dat u de Heilige Israëls geen perk stelt. Op het einde zal de reden openbaar worden, daarom, geloof in weerwil van al deze dingen, geloof tegen hoop op hoop.

4. Een andere zaak, die een geval hopeloos en als wanhopend kan maken, is ten opzichte van de weg waarin en de wijze waarop de beloften vervuld worden. O zegt het ongeloof, ik zie niet hoe zij vervuld kan worden; hoe zoets zou kunnen geschieden. O vrienden, dat is een andere weg om de Heilige Israëls een perk te stellen, zowel wat de tijd als de wijze betreft. U zegt zakelijk: "Kan de Heere ons vlees te eten geven in de woestijn?" Zie hoe dit in Gods volk gewraakt wordt. "Waarom zegt gij dan, o Jakob, en spreekt, o Israël, mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij? Weet gij het niet, hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper van de einden der aarde, noch moede, noch mat wordt? Daar is geen doorgronding van Zijn verstand" (Jes. 40:27, 28).

5. Een andere zaak, die een geval hopeloos en als wanhopend maakt, is het uitzicht van de omstandigheden, voornamelijk wanneer de voorzienigheden de beloften overdwarsen. Zoals in het geval van David: hij kreeg een belofte, dat hij koning zou worden, doch in plaats, dat dit vervuld werd, was er geen ander spoor in de weg te zien dan wat de vervulling overdwarsde. Hij wordt als een veldhoen op de bergen nagejaagd, en zegt: "nu zal ik één der dagen door Sauls hand omkomen." Zo kan het ook in het geestelijke zijn: (Psalm 77:9, 10) "Heeft God vergeten genadig te zien? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?"

6. Een ander geval, dat hopeloos schijnt te zijn en er wanhopig uitziet, is, wanneer niet alleen de belofte en de voorzienigheid Gods, maar ook de belofte en het gebod met elkaar in strijd schijnen te zijn; wanneer wij geroepen worden een plicht te verrichten, die het tegengestelde schijnt te zijn van de belofte Gods. Wij hebben hiervan een voorbeeld in Abraham: hij wordt geroepen zijn zoon Izak te offeren; er staat een gebod tegenover een gebod, niet alleen tegenover dat gebod: "gij zult niet doodslaan," maar ook tegenover de belofte: "in u zullen alle volkeren der aarde gezegend worden." De Zaligmaker van de Kerk zou uit Izak voortkomen, dus was het offeren van Izak, alsof de gehele Kerk van God opeens aan de dood werd overgegeven. Hier is

een bezwaar, dat door niets kan worden te boven gekomen dan hierdoor, dat het geloof tegen hoop op hoop gelooft. Een ander voorbeeld is dat van Gideon (Richt. 8), toen hem bevolen werd tegen de Midianieten te strijden, die als sprinkhanen het gelaat van het aardrijk bedekten, zij waren ontelbaar. Gideon had een leger van twee en dertig duizend man; hem wordt bevolen dit tot een veel kleiner getal, tot dertig man, terug te brengen, en dan moet hij daarmee de strijd tegen de Midianieten aanbinden. Gideon mocht wel zeggen: O! Hoe zal ik deze handeling voor de wereld rechtvaardigen? Het schijnt geheel in strijd te zijn zowel met de regels van de rede en van de omzichtigheid, als met die van de godsdienst. Heeft niet de Heere bevolen, dat Zijn oorlogen met gewone middelen moeten worden gevoerd? Het geloof heeft soms met dergelijke dingen te worstelen, die niet kunnen worden overwonnen dan door Gods Woord te geloven, en tegen hoop op hoop te geloven, Wat! Zal David, een jongeling, Goliath te gemoed gaan? Zullen de muren van Jericho vallen door het blazen op ramsbazuinen? Of zullen een handjevol mannen, tot bevordering van een nationale reformatie, een gehele natie weerstand bieden? Waarlijk, het is niet mogelijk dit te geloven, dan door te geloven tegen hoop op hoop.

7. Een ander geval, dat hopeloos schijnt te zijn, is, wanneer een zaak, die een goed begin had, plotseling tot stilstand wordt gebracht. Wat is het beproevend voor het geloof, wanneer iets, dat goed begonnen is, hetzij de overtuiging van het hart, of de reformatie van de Kerk, plotseling tot stilstand komt! Zo lezen wij in de boeken van Ezra en Nehemia, hoe met de bouw van Godshuis werd begonnen, en dan hoe dit werk werd stopgezet. Menigmaal geschiedt het, dat de Heere een goed werk in iemand begint, en dat zich aanmerkelijke tegenstand daartegen opdoet. Is dat om het geloof te verhinderen? Neen, maar om ons te leren, tegen hoop op hoop te geloven, en om ons te doen geloven, dat God, als Hij komt om Sion op te bouwen, in Zijn heerlijkheid zal verschijnen. Waarom verschijnt Hij niet in Zijn heerlijkheid wanneer er zoveel puin moet worden opgeruimd; wanneer er zoveel bergen moeten worden uit de weg geruimd, die moeten worden weggenomen door de hand van onze Zerubbabel? Zijn hand heeft het huis grondvest, en Zijn handen moeten het ook voortzetten en voleinden.

8. Er is nog een geval, dat er hopeloos uitziet. dat schijnt te zeggen: O waarop kan het geloof of de hoop zich gronden, wanneer men in een toestand is, waarin ons niets dan de dood voor ogen staat. Wel vrienden, dit is het geval met het merendeel van degenen, die het Evangelie horen, die, daar zij allen dood zijn door de misdaden en de zonden, daarom behoren te geloven, dat Hij een God is, Die de doden levendmaakt en de dingen, die niet zijn, roept alsof zij waren. En zij, die door genade zijn levendgemaakt, zijn voor het merendeel mensen die meest hun doodheid gewaar worden, en meer en meer hun behoefte aan levendmakende genade leren kennen. Dit is het geval met de meesten van Gods volk dat op hun toestand niets dan het beeld des doods is ingedrukt; en hoe zou er dan hoop kunnen zijn? Wel, wij hebben te geloven, tegen hoop op hoop; wij moeten opzien tot die God, Die zegt: "Zullen deze beenderen levend worden?" Kan het huis Israëls levend worden dat daar zegt: "onze beenderen zijn verdord, en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden" (Ezech. 37:3, 11). Daarom is de belofte tot hen: "Zo zegt de Heere HEERE. Ziet Ik zal uw graven openen, en zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk" (vs. 12). Soms wordt de toestand van de Kerk en haar verlossing voorgesteld door een opstanding; daarom laten geloof en hoop werkzaam zijn. Wij mogen van deze wereld, op de laatste dag wonderlijke dingen verwachten. De opwekking van de ziel uit de geestelijke dood is merkwaardig, doch de opstanding uit de doden zal nog merkwaardiger zijn. U hebt hiervan een voorbeeld in Mark. 5:35. Daar komt een man tot Jezus, biddende, dat Hij wil komen en Zijn handen op zijn dochtertje leggen, dat in haar uiterste was. Ondertussen sterft het meisje, en zijn knecht komt, zeggende: "uw dochter is gestorven; wat zijt gij de Meester nog moeilijk?" Hij wil zeggen: de zaak is hopeloos. Hier kwam een stortvloed van verzoeken op de man aan. Doch de Heere Jezus richt de banier tegen de vijand op. Hij zegt

tot hem: "vrees niet, geloof alleenlijk." Wat zou dat, al is uw kind dood; daarom is het nog niet hopeloos; het gaat niet boven het vermogen van Hem, Die een God is, Die de doden levendmaakt. En hoewel dit de toestand is van menigten, die hier zijn; al zijn zij dood, geheel dood, nochtans is dit geval niet ongeneeslijk voor Hem, Die de opstanding en het leven is.

Ik zou aan ons vierde punt beginnen, en nog wat spreken over de gronden van het geloof, namelijk, welke grond er in de meest hopeloze en wanhopende gevallen is voor het geloof en de hoop. Doch ik moet dit uitstellen, en zal nog een enkel woord tot toepassing spreken.

Over deze leer is veel tot toepassing te zeggen, doch ik zal het nu bij een enkel woord tot beproeving laten.

O vrienden! Beproeft of u dat geloof hebt, dat tegen hoop op hoop kan geloven. Zij, die op die wijze kunnen geloven hebben inderdaad een sterk geloof. Niet iedere gelovige heeft een sterk geloof. Wie zijn ze, die tegen hoop op hoop geloven?

1. Dat zijn zij, die in het duister kunnen vertrouwen, of, die op de beloften kunnen vertrouwen, wanneer zij inwendige vertroosting missen. Zulken behoren tot die mensen, die tegen hoop op hoop geloven: Wij worden daartoe geroepen, in de duisternis: (Jes. 50:10) "Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft: dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God."

2. Zij, die tegen hoop op hoop geloven, vertrouwen niet alleen op een belovende God, zonder dat zij vertroosting hebben, maar onder het tegengestelde van vertroosting; in plaats van vertroosting zijn niets dan kruisen hun deel van God: "Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" Vrienden, dit geloof, dat tegen hoop op hoop gelooft, is een geloof, dat God vasthoudt; het laat Hem niet gaan tenzij Hij hem zegent. Het is een wonderlijk woord, mijn vrienden, dat wij lezen in Jes. 62:6: "o gij, die des Heeren doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen." Het ware geloof geeft, als het ware, God geen rust, zolang het geen zegen ontvangt; geen rust voordat Hij tot de ziel wederkeert; zolang Hij niet tot Zijn woning wederkeert en Zijn werk verlevendigt.

In één woord, het ware geloof, dat tegen hoop op hoop gelooft, kan standhouden, wanneer gewaarwording en rede het geloven bijna onmogelijk maken. Het beantwoordt die met de waarheid Gods en het geloof van de beloften Gods. O beproeft uw geloof, of het een geloof is, dat in een belovende God gelooft, en dat Hem de achting en de eer van Zijn waarheid geeft, door op Zijn Woord te vertrouwen, niettegenstaande het allen uitwendige schijn tegen heeft.

Vrienden, laat ons toch tot een God in Christus opzien, en door geloof tegen ongeloof geloven, en door hoop tegen hoop geloven. De tijd laat niet toe, dat wij er nog een woord van vermaning aan toevoegen. Ik zal alleen dit zeggen, laat het anker van het geloof, in deze dag van donkerheid, op het Woord van een belovende God vallen. Het is nodig, dat uw anker vast ligt op Zijn Woord. De dagen, die wij beleven, zijn dagen van zondigen, dagen van dwaling, dagen van vreselijke afval van God en Zijn waarheid, dagen van verschrikkelijke rampen. Vrienden, wie weet of dit niet de laatste vredige avondmaaltijd is, die wij mogen hebben. En wanneer God dreigt het zwaard te zenden om de twist van Zijn verbond te wreken, o, dat wij dan in het geloof mogen bevestigd zijn, en dat dan ons geloof vast mag liggen binnen het voorhangsel. Ik zal u een belofte voorhouden om er uw geloof en hoop op uit te werpen; (Ps. 93:4) "De Heere in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren van de zee." O vrienden! Er gebeuren wonderlijke dingen. Velen bedreigen het volk van God; doch laten staatslieden dreigen; laten geestelijken dreigen; laten gerechtshoven dreigen. Die zijn soms als de baren van de zee; maar, al verheffen zich de baren zodat zij hun stem doen horen, dit is onze

grond van hoop, dat de Heere niet alleen zit over de watervloed, maar dat God Heerser is in Jakob, ja tot aan de einden der aarde. Een ander woord, waarop u uw anker van geloof en hoop mag laten vallen, al is de benauwdheid nog zo groot, vindt u in Ps. 91:15. "Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren: in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn, Ik zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken." Hoe het ook in Gods voorzienigheid gaat, de tegenwoordigheid Gods zal de gevangenis tot een paleis maken. O! Die kan een vurige oven tot een plaats van veiligheid maken. O! Die maakt een leeuwenkuil tot een plaats van wonderen en wonderen. O! Zoekt Zijn genadige tegenwoordigheid. Hij heeft beloofd, dat Hij Zijn volk zal zegenen, waar zij ook samenkomen, zeggende: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld." O! Werpt het anker van het geloof op Hem uit, dat Hij nu met ons mag zijn. Wij zullen het nu hierbij laten. Moge de Heere het gesprokene zegenen. Amen.